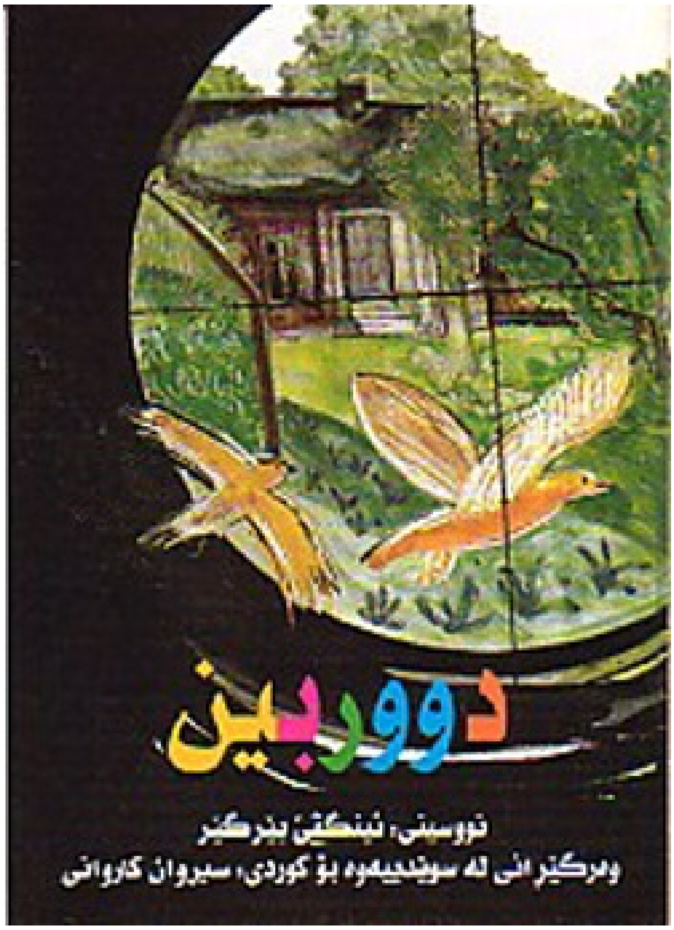
دووربین
نووسینی: ئینگێ بێرگێر
وەرگێڕانی لە سویدییەوە بۆ کوردی: سیروان کاروانی

Yngve Berger
Illustration: Unn Magnussen
Translation from Swedish to Kurdish:
Sirwan Karvani

This book support off:
Culture and educationscommittee- Örebro
Printet in England

ISBN 91-971618-4-5

ئینگڤێ بێرگێر
وێنە: ئون ماگنوسسێن
وشەی کۆتایی: جان هانسسۆن
وەرگێڕانی لە سوێدییەوە بۆ کوردی:
سیروان کاروانی
بە یارمەتیی کولتوور- و لیژنەی ڕۆشنبیری لە چاپ دراوە

- پسسست.
- ئەوە چییە؟
- بڕوانە.
- کوێ؟
- ئێرە. لە کیسەکەدا.

یۆن بە خێرایی خۆی دەنوشتێنێتەوە و دووربینێک پێشان دەدا و بەو شێوەیەش دەیخاتەوە جێگای خۆی و تەماشای هێنریک دەکا.

- یۆن پستەیەک دەکا: چی دەڵێی دەربارەی ئەوە؟
- هێنریک پستەیەک دەکا: تۆ ئەوەت لە کوێ پەیداکرد؟

- کڕیم.

- لەکوێ؟
- لە برادەرێک.
- چەندت پێی دا؟
- سی.
- تەنها سی. بۆ تۆ پێت وایە ئەوە دزراوە.
- لەوانەیە.
- تۆ هۆشیار نیت. شەیتان چۆن دەوێری؟ ئەوە خەتەرناکە. تۆ دەتوانی بچیتە ئەوێ.
یۆن تەماشای هێنریک دەکا و پێدەکەنێ.
- ئەو دەڵێ: ئەگەر پیاو هیچ نەوێرێ هیچیشی پێ نابڕێ.
- هێنریک دەڵێ: سسس, کاتێک ئەو لێی تووڕەیە بە دووربینەکەوە و بە خۆشییەوە ئارەزووی لێیە ئەوەی هەبێ, بەڵام ئەو ناوێرێ وەکوو یۆن بکا.

ژووری پۆلەکە بێدەنگە. بێدەنگ و گەرم. کۆتایی مانگی هەشتە. هیچ کام لە خوێندکارەکان بە تەواوی

لەگەڵ خوێندنگەدا ڕانەهاتوون. مرۆڤ بیر لە هاوین و لە پشوو دەکاتەوە. کەس گوێ لە مامۆستا ناگرێ. مامۆستاکە لە پێشەوە وەستاوە و دەپەیڤێ. لەوێدا هێنریک لە – پشتی پشتەوە – دانیشتووە و تا ڕادەیەک تەنها دەمی مامۆستاکە دەبینێ کە دەجووڵێتەوە. ئەگەر هێنریک بیویستایە گوێ بگرێ گوێی لێ دەبوو, بەڵام نەیدەویست. ئەو نەیدەتوانی واز بهێنێ لە تەماشاکردن لە نێوان پەنجەرە کراوەکاندا. هەروەهاش نەیدەتوانی واز بهێنێ و بیر نەکاتەوە لە دووربینەکەی ناو کیسەکەی یۆن.

هێنریک بۆ لای دیوارەکە خۆی لار کردەوە و بۆ خوارەوە خۆی نووشتاندەوە هەتا مامۆستاکە نەیبینێ.

- پسست!

بەڵام یۆن گوێی لێی نییە.

- پسست!

هێنریک لاقی درێژ کرد و بە پێی پاڵی بە یۆنەوە نا.

- ئەوە چییە؟
- دەتوانم هەندێک دووربینەکە قەرز بکەم؟
- بۆ چیتە؟
- هەر کەمێک چاوی لێ دەکەم.
- بەڵام ئەگەر بنەدارەکە× بتبینێ, ئەو دەم ناخۆش دەبێ. پاشان لە کاتی پشوودا چاوی لێ بکە.
- هێنریک چرپەیەک دەکا: نەخێر. دەمەوێ ئێستا قەرزی بکەم. من ناتوانم گوێ بگرم. ئەو من نابینێ. ئەو هەر زۆربڵێیی دەکا. دەتوانم هێندێک دووربینەکە قەرز بکەم؟ هەر تەنها هێندێک چاو لە پەنجەرەکەی دەکەم. تەنها یەک تۆز. گوێت لێیە! تۆ! دوایە بەزوویی بۆمی بنێرە!

یۆن وا پێشان دەدا کاغەزێکی بەرداوەتەوە و خێرا دووربینەکە لەناو کیسەکە دەردێنێ. ئەو تەماشای بنەدارەکە دەکا بزانێ ئەوان دەبینێ. دوایی دووربینەکە دەداتە هێنریک.

× بنەدارەکە: نووسەر لەم وشەیەدا مەبەستی مامۆستاکەیە.

- پاشان بەخێرایی بیهێنەوە ئێرە.
- بەڵێ, بەڵێ, هەرکەمێک تەماشای دەکەم.
هێنریک هەندێک زیاتر پەنجەرەکەی دەکاتەوە بۆ ئەوەی چاکتر ببینێ. ئەو بۆ لای پێشەوە و لاتەنیشت خۆی لاردەکاتەوە. بەو شێوەیە ئەو هەردوو ئانیشکەکانی لەسەر تەختی دانیشتنەکە دادەنێ و دووربینەکە دەخاتە پێش چاوەکانی.
- یۆن چرپەیەک دەکا: زیاتر خۆت بچەمێنەوە. دەنا ئەو دەتبینێ. زیاتر بەرەو دیوارەکە خۆت لار بکەوە.

ناخۆشە ئەگەر بنەدارەکە بتبینێ, ئەو کاتە ناخۆش دەبێ. تۆ دەزانی ئەو چۆنە.
هێنریک وەکوو یۆن گوتی وای کرد. ئەو هێشتا زیاتر بۆ لای پێشەوە خۆی لار کردەوە و زیاتریش بۆ لای تەنیشت. پاشان دووربینەکەی بادا بۆ ئەوەی بە تەواوی ببینێ و گوتی:

ئەمە دووربینێکی چاکە . هێنریک هەموو شتێک بە ڕوونی

دەبینێ. خوێندنگەکە هەنگاوێک دەکەوێتە دەرەوەی دێ. لە تەنیشت خوێندنگەکەوە مێرگێکی لێیە و بڕێک دوورتریش دارستانێک هەیە . لەو شوێنەی کە دارستانەکە دەست پێ دەکا ماڵێکی لێیە . هێنریک بە وردی تەماشای ماڵەکە دەکا. ماڵەکە ماڵێکی وێرانە . کەس لەوێ ناژی. پەنجەرەکان شکاوون. دەوری ماڵەکە هەمووی دارە . هێنریک دەبینێ هەندێک لە دارەکان پڕ قەدیان سێوە .

- هێنریک پستەیەک بۆ یۆن دەکا: شەیتان پیاو چەند جوان دەبینێ. هێنریک ئێرەیی بە یۆن دەبا لەبەر ئەوەی ئەو دووربینێکی ئەوها جوانی هەیە , بەلام هێنریک ئاوها دەڵێ بۆ ئەوەی زیاتر لای بمێنێتەوە .

هێنریک چرپەیەک دەکا: ئەم دووربینە هەرچەند بڵێی جوانە , تۆ ئەوەت بۆ چییە ؟

بەلام یۆن زەردەخەنەیەک دەکا و سەری دەلەقێنێ:

- تۆ گوتت خەتەرناكە شتی وا بكڕی كە لەوانەیە

دزراو بێ. تۆ ئەوهات نەگوت؟ ئەگەر وابێ ئەو كاتە خەتەرناكە لە منیش بكڕی. وا نییە ؟ چی؟

- بەڵێ دروستە .

- بەڵێ ئاوهایە .

هێنریک بەردەوامە لە سەیركردن. پێدەچێ ئەو نەتوانێ وازبهێنێ. ئەو دەتوانێ باڵندەكان ببینێ چۆن لە نێوان لقەدارەكانی ناو دارستانەكەدا بازدەدەن. ئەو دەتوانێ ڕۆژ ببینێ كە چۆن لە گەڵاكان دەدا و دەبریقێتەوە, كاتێک ئەوان بەهۆی باوە دەجووڵێنەوە. بەو شێوەیەش پشیلەیەک دەبینێ كە بەرەو دەوروبەری خانووەكە دێ. پشیلەكە لەسەر پێپلكەكانی تەک دەرگاكە پاڵدەكەوێ. ئەو لەوێدا پاڵدەكەوێ و چنگەكانی دەلسێتەوە. كاتێک هێنریک بەبێ دووربینەكە تەماشا دەكا, پشیلەكە هەروەكو خاڵێكی ڕەش دیارە. كاتێک

پشیلەکە خۆی لستەوە, خۆی خزاندە کونەدیوارێکی ژێر خانووەکەوە.

لەناکاودا هێنریک هەستی بەوە کرد کە چەند حەزی لێیە لەو دوورە لەسەر پێپیلکەکان دابنیشێ. ئەو دەیویست ناوی هەموو شتێکی خوێندنگە بخاتە پشت گوێ. ئەو دەیویست کتێبەکان فڕێ بداتە چاڵاوەکەی کە ئەو لە تەنیشت خانووەکەدا دەیبینێ. ئەو دەیویست پێڵاوەکان لە پێی خۆی بکاتەوە. ئەو دەیویست چەند دانە سیگارێک و جووتێک بابۆڵە پەیدا بکا.

ئەو خەونی بەوەوە دەبینی. تەنها لەبەر هەتاو دانیشێ و پشت بەو دەرگا کۆنەوە بنێ. ئەگەر بیویستایە دەیتوانی پشیلەکە لە باوەشی دابنیشێ و مرڕە بکا. ئەو لە دوای پشیلەکەی دەنواڕی بەڵام پشیلەکە دەرنەدەکەوت.

- یۆن پستەیەک دەکا: ڕیککێ. ڕیککێی شەیتان.

بەڵام هێنریک گوێی لێی نییە. ئەو کاتە یۆن بەتوندی لە لاقی دەدا.

- بنەدارەکە هاوار دەکا: هێنریک! وەڵام بدەرەوە. هێنریک خێرا دووربینەکە دادەگرێ و لە نێوان لاقەکانیدا دەیشارێتەوە و تەماشای یۆن دەکا. یۆن خۆی وا پیشان نادا کە ئەو دەبینێ.
- ئەو دەڵێ: من پرسیارەکەم بە ڕوونی گوێ لێ نەبوو.
- نەخێر من تێدەگەم. بەو شێوەیەی کە ئێوە دانیشتوون و دەپەیڤن. چۆنچۆنی دەبێ ئەگەر تۆ جارێک لەگەڵدابی؟

بنەدارەکە بە هێواشی بەرەو لای هێنریک دێ. هێنریک لاقێکی بەرز دەکاتەوە و دووربینەکە دەخاتە ژێر لاقی. هەست بە شتێکی سەیر دەکا و، ئەو بە

باشی دانه‌نیشتووه. ده‌بێ خۆی لار بکاته‌وه و خوار دابنیشێ و ناشتوانێ لاقێکی بخاته سه‌ر لاقه‌که‌ی تری.

یۆن به‌وردی ته‌ماشای هێنریک ده‌کا. یۆن تووڕه دیاره. ئه‌و له‌وه ده‌ترسێ بنه‌داره‌که دووربینه‌که ببینێ. هێنریک گوێی لێیه که یۆن به نینۆکی له ته‌خته‌که ده‌دا. ئه‌و زۆر باش گوێی لێیه.

بنه‌داره‌که هێندێک له جێگایه‌که‌ی هێنریکه‌وه دوور ده‌وه‌ستێ. ئه‌و ده‌وه‌ستێ و به جۆرێک تووڕه‌ییه‌وه چاو زه‌ق ده‌کاته‌وه, ئه‌وسا ده‌ڵێ:

- چ ده‌بوو ئه‌گه‌ر تۆ له‌گه‌ڵدا بووایه‌ی. ڕاستییه‌که‌ی تۆ ئه‌وه‌نده هۆشیار نیت که هه‌ر بتوانی دابنیشی و خه‌ون ببینی. ئێستا تۆ گه‌یشتوویه پۆلی حه‌وته‌م. من ده‌مه‌وێ تۆ بیر له‌وه بکه‌یته‌وه. تۆ وه‌کوو منداڵێکی ساوا ڕه‌فتار ده‌که‌ی. داده‌نیشی وه‌کوو ساوای گچکۆکه پسته پست و گغه ده‌که‌ی. تۆ ده‌بووایه بیر له نمره‌کانت بکه‌یته‌وه. من نازانم تۆ ده‌ته‌وێ ببی به

چی, بەلام ئەگەر مرۆڤ نمرەی خراپی هەبێ دژوارە کارێکی باشی دەست بکەوێ. دەبووایە تۆ لەم

تەمەنەتدا تێبگەی. هەروەها تۆش, ئەو بە یۆن دەڵێ.

هێنریک وا هەست دەکا ئەو لاقەی کە دووربینەکەی لەژێردایە خەریکە دەست بە لەرزین دەکا, چونکە ئەو بە تەواوی ناوێرێ لەسەر دووربینەکە ڕایبگرێ نەوەکا بکەوێتە سەر زەوی.
وا پێدەچوو گەرمای ناو پۆلەکە وا لە بنەدارەکە بکا کە هێزی نەبێ زیاتر کەموکووڕی دەستنیشان بکا. لەوەدەچوو ئارەزووی نەمابێ. ئەو خۆی سووڕاندەوە و پرسیاری لە خوێندکارێکی تر کرد.
- هێنریک چرپەیەک دەکا: پهووو و تەماشای لای یۆن دەکا.
یۆن تووڕە دیارە و لەسەر کاغەزێک دەنووسێ.

"ئەوە بخەرە ناو کیسەکەی من" ئەوەی لەسەر کاغەزەکە نووسی. دەموچاوی هێنریک گرژ و سوور

هەڵگەڕاوە و قژی تێکچووە. ئەو بە گرژییەوە دەست بۆ کاغەزەکە درێژ دەکا.
وا پیشان دەدا کە قەیتانی پێڵاو دەبەستێ و لەو کاتەدا کە بنەدارەکە تەماشا ناکا, دووربینەکە دەداتەوە بە یۆن.

لە دواییدا, زەنگ لێدەدا. بنەدارەکە کتێبەکانی خۆی کۆدەکاتەوە و تەماشای جێگایەکەی هێنریک دەکا, بەڵام هێنریک وا پیشان دەدا کە لەناو جانتاکەیدا دەگەڕێ. یۆن پێشتر ڕایکردۆتە دەرەوە.
- کاکێک بنەدارەکە دەڕوا, هێنریک ئەوەندەی بوێرێ بە بەرزی دەڵێ: بنەداری هەتیو, پیرە پیاوی هەتیو. ئەو کتێبەکانی فڕێ دەداتە ناو جانتاکەیەوە و دەڕواتە دەرەوە. ئەو تووڕەیە.

لـه حەوشـەکەی دەرەوە یـۆن وەسـتاوە و چـاوەڕێ دەکا.

- یـۆن دەڵـێ: تـۆ تێناگـەی دەتەویسـت چـی بکـەی؟ تێناگەی چی دەبوو.
بیر بکەوە ئەگەر بنەدارەکە دووربینەکەی ببینییایـە. ئەو کاتە دەستی بـە لێپرسینەوە دەکـرد. مـن هـەموو دەمێک زۆر دەترسام.
- بەڵێ بەڵام هیچ ڕووی نەدا. دەمەقاڵێ مەکە.
- بیر بکەوە ئەگـەر تـۆ دووربینەکـەت بەربدایـەوە. بیر بکەوە ئەگـەر شووشـەکەی بشکایە. کریستاڵـەکە ئەو شتە نـاوی چییـە دوور نییـە بتەقیایـە. تـۆ لـەوە تێدەگەی؟

هێنریک هێزی نەبوو وەڵام بداتەوە. ئەو بەلای یۆنـدا دەڕوا. ئەو دەڕوا بەبێ ئەوەی شـتێک بڵـێ. ئـەو دەڕوا

بــۆ ئــەو شــوێنەی باســکیل و موتۆڕباســکیلەکانی لــێ وەستاون. یۆن بەدوایدا دەڕوا.

- چی دەکەی تۆ؟

- من ناتوانم بمێنمەوە. من دەڕۆم. من ناتوانم هەر تەنها دابنیشم. من ماوەیەک ئەمە پشتگوێ دەخەم. مـن موتۆڕباسکیلی براکەم قەرز دەکەم. مـن دەزانم کلیلەکەی لە کوێدایە. ئەگەر تۆ ئەوت بینی پێی بڵێ کە من قەرزم کردووە.

- تۆ هۆشیار نیت. تـۆ دەتوانی بچیتە ئـەوێ. ئێمە تەنها سێزدە ساڵین.

- هێنریک دەڵێ: زۆرێک باوەڕیـان وایـە کـە مـن پازدەم. من پێشتر لێمخوڕیوە. ئێستا هیچ پۆلیسێک لە دەرەوە نییە. من دەڕۆم. ماڵاوا.

ئەو لەژێر زینەکەدا دەگەڕێ و دەزانێ کە براکەی کلیلی تۆپەکە لەوێ دادەنێ. بە دەوری خوێندنگەکەدا

دەڕوا و لە لای پشتەوە موتۆڕپاسکیلیەکە پێ دەکا.
یۆن دەکەوێتە دواى.
- لەگەڵم بە!
- نەخێر.

- ناوێری؟ تۆ دەتوانی لە پشتەوە دابنیشی.
- نەخێر.
- ماڵاوا! بە براکەم بڵێ. ئەگەرنا ئەو وا باوەڕ دەکا کەسێک موتۆڕپاسکیلەکەی ڕفاندبێ. حەیف کە تۆ ناوێری, کوڕە.
هێنریک بە ڕێیەکەدا لێدەخوڕێ. ئەوەندەی موتۆڕپاسکیلەکە بڕوا خێرا لێدەخوڕێ. قژی بەلانی پشتدا دەکەوێ و با لە چاوەکانی دەدا. ڕۆژەکە بەسەریدا دەبریقێتەوە و ئەویش بەوە دڵخۆش دەبێ, چونکە موتۆڕپاسکیلەکە لە سی خێراتر دەڕۆیی, چاوەکانی کەمێک ئاویان لێ دەڕژا. برایەکەی ئەو موتۆڕپاسکیلەکەی وا دروست کردووە. هێنریک دەزانێ

كه موتۆرپاسكيله‌كه تا نزيك په نجايش ده‌ڕوا. هێندێک سه‌يری خۆی كرد. تاڕاده‌يه‌ک هيچ هاتوچۆ نييه. كاتژمێر ته‌نها ده‌يه. ئه‌و مه‌شقی ئه‌وه ده‌كا گێڕ بگۆڕێ. ئێستا ئه‌و ده‌توانێ به خێرايی گێڕ بگۆڕێ, مه‌كينه‌كه‌ی كه له گێڕدايه هه‌ر وڕڕه‌ی دێ.

هێنريک ده‌وه‌ستێ و نازانێ بۆ كوێ لێبخوڕێ. ته‌ماشای خوێندنگه‌كه ده‌كا كه زۆر لێيه‌وه دووره. له پڕ نازانێ بۆ كوێ لێبخوڕێ. ناوێرێ بۆ سه‌ر ڕێگا گه‌وره‌كه لێبخوڕێ -- نه‌وه‌كو. . . پاشان ئه‌و ده‌كه‌وێته بيركردنه‌وه له‌و خانووه وێرانه.

- ئه‌و ڕاست ڕوو له سه‌ره‌وه و ڕووناكيی خۆره‌كه هاوار ده‌كا: به‌دۆعا خوێندنگه ! به‌دۆعا بنه‌داره‌كه !. خێرايی موتۆرپاسكيله‌كه ده‌بێ به لانی كه‌مه‌وه په نجا ببێ. هه‌موو خێراييه‌كه‌يه‌تی.

ئه‌و به‌ره‌و ئه‌و كۆنه‌ڕێيه لێده‌خوڕێ كه ده‌ڕواته سه‌ره‌وه بۆ لای ماڵه‌كه. ڕێيه‌كه قۆڵتاوييه و ده‌بێ به

هێواشی شۆڕبێتەوە. پێچاوپێچ بە نێوان قۆڵتەکاندا لێدەخوڕێ و گۆرانی دەڵێ و هەمیشە هاوار دەکا.

موتۆڕپاسکیلەکە لە تەنیشت پێپیلکەکان ڕادەگرێ. بە دەوری خانووەکەدا دەسووڕێتەوە و لە پەنجەرەوە

تەماشای ژوورەوە دەکا.
لەوێ قوتووی ئاوجۆ و قونکە سیگار لەسەر زەوی کەوتوون. لە سووچێکدا چەند پەتوویەکی لێبوو. ژوورەوە تاریک بوو. کاغەزی دیوارەکان پارچەیی هەڵواسراون و تەباخی ئاشپەزخانەکە نەمابوو.
دەرگاکە کرابووەوە بەڵام ئەو ئارەزووی ئەوەی نەبوو بچێتە ژوورەوە. چووە پێشەوە بۆ لای کونە دیوارەکە بۆ ئەوەی سەرنج لە پشیلەکە بدا, بەڵام پشیلەکە نابینێ. لەسەر پێپیلکەکە دادەنیشێ و پشتی بە دەرگای ئاشپەزخانەکەوە دەدا. پێڵاوەکەی لە پێ دادەکەنێ و کراسەکەی لەبەر دەکاتەوە. لە

گیرفانی قەمسەڵەکەی پاکەتێک سیگار دەردەهێنێ. بەڵام ئاگری پێ نییە.
پاشان دەچێتە ژوورەوە بۆ ناو خانووەکە و دەگەڕێ و قوتوویەک دەبینێتەوە. وا هەست دەکا کە ڕۆیشتن بەناو ژوورەکەدا هەندێک سەیرە. ئەوێ هەندێک بەسامە.

دیسان دەچێتەوە دەرەوە.
کە سێو بە دارەکەوە دەبینێ چەند دانەیەکیان لێدەکاتەوە. ئەوهەرچەندێک بتوانێ لێیان دەکاتەوە و دەیانخاتە ژێر کراسەکەی. لەبەر ئەوەی ئەو سێوانە لە سێبەردا بەدارەوەبوون هەست دەکا کە ساردن لەسەر زگی و هەندێک دەلەرزێ.
بەو شێوەیە دیسان دادەنیشێ و سیگار دەکێشێ و سێو دەخوا. ئەو بیری بۆ لای پشیلەکە دەچێ بەڵام پشیلەکە نایێ. لە دڵی خۆیدا گوتی: دەبێ ئەوە پشیلەیەکی کێوی بێ. ناوێرێ بێتە دەرەوە.

قه‌مسه‌ڵه‌كه‌ی له‌به‌ر كردەوە چونكه به‌ر ڕۆژه‌كه گه‌رم بوو. گۆره‌وییه‌كانی داكه‌نی و دانیشت و په‌نجه‌كانی پێی بزواند و ده‌ستی به پێكه‌نین كرد. پسته‌یه‌كی كرد: من هه‌ڵاتووم. ئێوه ئیتر من نابیننه‌وه. به‌دۆعا له هه‌مووتان!
له دانیشتن ماندوو بوو. چه‌قۆكه‌ی ده‌رهێنا و ده‌ستی

كرد به بڕینی داری سه‌ر پێپلیكانه‌كان. سێوێكی هێنا و هه‌وڵی دا بیخاته چاڵاوه‌كه‌وه.

چوار دانه‌ی ده‌هاوی یه‌كیانی ده‌خسته چاڵاوه‌كه‌وه.
گوێی لێ بوو چۆن سێوه‌كان ده‌كه‌ونه ناو ئاوه‌كه‌وه.
پاشان چووه پێشه‌وه بۆ لای چاڵاوه‌كه. ته‌خته‌داره‌كان كه لێنیان تێدا بوو و به هێواشی به‌سه‌ر ئه‌و كۆنه‌داره خاكییه‌دا هه‌نگاوی نا. ته‌ماشای خواره‌وه‌ی كرد. ده‌موچاوی خۆی له ئاوه‌كه‌دا بینی. ئاسمانیشی بینی كه ڕه‌نگی ده‌دایه‌وه. تفی ده‌خسته

چاڵاوەکەوە. دەبووە ئاڵقەئاڵقەیی و دەموچاوی خۆی تێدا بزر دەبوو.
لە دڵی خۆیدا گوتی: من تف لە دەموچاوی خۆم دەکەم. پاشان سێوێکی هێنا و ڕاست بۆ ناو ئاوەکەی بەردایە خوارەوە. پاش تۆزێک سێوەکە سەر ئاوەکە کەوت.

سێوەکە لەوێدا مایەوە و کەندوکۆسپی دروست کرد و ئیتر هێنریک دەموچاوی خۆی تێدا نەبینی. ئەو سێ سێوی لەژێر کراسەکەیەوە دەرهێنا و بە توندی ڕاست بۆ ناو ئاوەکە فڕێیانیدایە خوارەوە. کاتێک سێوی دوواییانی فڕێ دا وەکوو دوو تەختەی ڕزیو شەق بوون و هێنریک ڕاست بۆ ناو چاڵاوەکە و پێیەکانیشی لە پێشدا بەربووە خوارەوە.
خەیاڵەکان بە دەوروبەردا گێژیان دەخوارد و کۆمەڵێک شتی کاتی بچکۆلەی بەبیردا هاتنەوە. وەکوو فیلمێک وابوون کە زۆر بە خێرایی بسووڕێ. کە

بەربووەوە لە ترسان بانگی کرد. دیوارە بەردیینەکان دەنگیان دەدایەوە. ئەو قۆڵی بە توندی بە دیوارەکەدا دا و مل و گوێی کڕاند پێش ئەوەی بکەوێتە ئاوەکەوە, کەوتە ژێر پانتایی ئاوەکەوە. سەری لەناوەوە بڵقی دەدا و چریکەی دەهات و ئاوێکی ساردی نۆشی. پێیەکانی لەو بنە لینجاوییەدا گیربوون. وەکوو

شێتێک هەوڵی دەدا بۆ ئەوەی بێتە سەر پانتایی ئاوەکەوە. کاتێک سەری دەگەیەیشتە سەرەوە, ئاوەکەی هەڵدەهێنایەوە و دەکۆخی.
لە چاڵاوەکەدا دەنگەدەنگ دەهات. لە دەوروبەری ئەویش سێوەکان دەهاتن و دەچوون. پاکەتەکە بە سیگارەکانەوە بە تەنیشت ڕوومەتی ئەودا دەهات و دەچوو. کاتێک ئەو کۆخەکەی تەواو بوو و ئاوەکەی هەڵهێنایەوە هەستی بە ساردیی ئاوەکە کرد کە لە نێوان جلەکانییەوە دەڕژا.

ئه‌و پێی به‌ ئاوه‌كه‌دا داده‌گرت و نه‌یده‌زانی چی بكـا. زۆر زۆر ده‌ترسـا. لـه‌ هـه‌موو ژیانیـدا هـه‌رگیز بـه‌و شێوه‌یه‌ نه‌ترساوه‌. هه‌ستی به‌ شپرزه‌یی ده‌كرد و زۆر به‌ خێرایـی پێـی بـه‌ ئاوه‌كـه‌دا ده‌نـا. ئـه‌و پێشـوه‌ختت هه‌ستی به‌ ماندووبوون ده‌كرد.

- نیوه‌بانگێكی كرد: له‌عین, له‌عین! كاتێك ئه‌و گوێی له‌ ده‌نگدانه‌وه‌ی ده‌نگی خۆی بوو ده‌ستی به‌ گریان كرد

كرد. ده‌نگدانه‌وه‌كـه‌ ئـاوازێكی سـه‌یری هـه‌بوو. وه‌كـوو ده‌نگی گیانله‌به‌رێكی گه‌وره‌ وابوو. وا هه‌سـتی كـرد كـه‌ له‌ ترسا ده‌ست و پێیه‌كانی مردوون. ئه‌و له‌ ناوه‌ڕاستی چاڵاوه‌كـه‌دابوو. ده‌سـتی ده‌گه‌یشـته‌ لایـه‌كان بـه‌ڵام نه‌یده‌وێرا ئه‌و به‌رده‌ لینجاوییه‌ , ساردانه‌ بگرێ.

پاڵكه‌وت و تۆزێك مه‌له‌وانیی كرد و ئه‌وسا ده‌سـتی بـه‌ هاواركردن كرد بۆ یارمه‌تی. ئه‌و ئه‌وه‌نده‌ی توانیی به‌ ده‌نگـی بڵـند هـاواری كـرد, بـه‌ڵام ده‌یـزانی كـه‌ هـیچ

کەسێک نییە گوێی لە دەنگی ئەو ببێ. ئەو کاتە وا هەستی کرد خەریکە هیلاک دەبێ و بە دەستی بەردێکی گرت. هەموو لەشی دەلەرزی. کە لە نزیکەوە تەماشای بەردەکەی کرد چەند جانەوەرێکی بینی. بەری دایەوە و دیسان پێی بە ئاوەکەدا نا.

وا هەستی کرد ماندووە و لەگەڵ ئەوەشدا کە دەموچاوی تەڕبوو, هەستی دەکرد فرمێسکەکان چۆن بەسەر ڕوومەتیدا دەڕژێنە خوارەوە. لە پڕ لە تەنیشت گوێی ڕاستی هەستی بە شتێکی سەیر کرد, شتێکی سارد. سەری بە توندی سووڕاندەوە و دوورخستەوە. ئەوە سێوێک بوو کە بەرەو گوێی بڵند بووەوە. هەستی کرد کە گوێی زۆر ئازاری پێ گەیشتووە کاتێک سێوەکەی بەرکەوت.

دەستێکی بڵند کرد و بە دەستی هەستێکی لە گوێی کرد. ئەو کاتە خەریک بوو نقووم ببێ و بە خێرایی قۆڵی بردە خوارەوە. گوێی چریکاندی و هەستی کرد کە

دەستی پێداداوە. خوێنی لێ نەهات بەلام زۆر دێشا. سەریشی بەهۆی لێدانی ملیەوە دەیچریکاند.
- بانگی کرد: یارمەتی! یارمەتی! خودا گیان یارمەتیم بدە! ئەو باوەڕی بە خودا نەبوو و هەرگیز نەدەپاڕایەوە, بەلام ئێستا وا دەکا. ئۆە, خودای میهرەبان ئێستا یارمەتیم بدە! دەستەکانی پێکەوە گرت و هەوڵی دا بپاڕێتەوە, بەلام ئەو کاتە ئەو دەبوو زۆر خێراتر پێ بە ئاوەکەدا بنێ. هەستی کرد کە خەریکە نقووم دەبێ ئەگەر هەر وا دەستەکانی لەسەر پانتایی ئاوەکەوە پێکەوە بگرێ. گریا و ڕاست ڕووی لە ئاسمان کرد و تەماشای سەرەوەی کرد. ئەو دەلاقە چوارلایەکەی چاڵاوەکەی بینی. دوور دوور لەو سەرەوە ئەو ئاسمانە شینەی دەبینی. بە چاوی زەقەوە ڕاست بەرەو ئاسمان تەماشای سەرەوەی دەکرد و ئەو کات فرمێسکەکان دەڕژانە سەر گوێیەکانی. چەند پەڵە هەورێکی سپی خوریاوی بەوێدا ڕەت بوون و چەند پەڕەسێلکەیەک بە خواری

بەسەر ئەو بەشە بچووکەی ئاسماندا کە ئەو دەیبینی دەفڕین.

سەرمای بوو. دەلەرزی و ددانەکانی شەقەشەقیان بوو. هەرچەند ئەو بەردەوام خۆی دەجووڵاند سوودێکی نەبوو. نەیدەزانی چەند لەمێژە لە ئاوەکەدایە. هێندە ماندووبوو دەست و پێیەکانی وەک مردوویان لێهاتبوو. تەماشای هەردوو لایەکانی دەکرد و بە

چاوەکانی پانتاییی چاڵاوەکەی دەپێوی. بینیی کە ئەگەر قۆڵەکانی درێژ بکا دەستی بە هەردوو لای چاڵاوەکە دەگا. ئەو کاتە قۆڵەکانی درێژ کرد و بە دەستەکانی پایەکانی گرت. بەو شێوەیە ئەوەی لەکۆڵ بووەوە پێ بە ئاوەکەدا بنێ.
تۆزێک خۆی شۆڕکردەوە. کاتێک خۆی شۆڕ کردەوە پێیەکانی حەسانەوە, بەڵام ئەو هەستی دەکرد کە

ناتوانێ ماوەیەکی زۆر ئاوها خۆی بگرێ چونکە قۆڵەکانی ماندوو بووبوون.

سێوەکان کە بە تەنیشتی ئەودا دەهاتن و دەچوون هەموو کات بەر دەموچاوی دەکەوتن. ئەو بۆ چاوتروکانێک لە سێوەکان تووڕە دەبوو. وا پێدەچوو تووڕەیی ئەو بەرانبەر بە سێوەکان یارمەتیی بدا کە ئارام ببێتەوە. ئەو هەستی بە بۆنی سەیری چاڵاوەکە دەکرد؛ شێدار, بەستراو, وەکوو گیاکوزەرەیەکی کۆن کۆن کەمێک بۆنی بۆگەنیی لێ دەهات.

لە دڵی خۆیدا گوتی: من دەبێ شتێک بکەم. من دەبێ شتێک بکەم ئەو بە نیوەبڵندییەکەوە گوتی. سەرەڕای ئەوەش دەنگەکە لەوە زۆر بەگوڕتر دەهات. من ناتوانم بەم شێوەیە خۆم هەڵواسم. من دەبێ بتوانم بە تەواوی بحەسێمەوە ئەگەر زۆر لێرەدا بمێنمەوە. کاتێک ئەو بیری دەکردەوە وا هەستی کرد کە خەریکە سام بیگرێ. ئەو خۆشبەخت بوو ئەگەر لە بیری بکا,

چونکــه بەردەکــەی کــە ئــەو خــۆی پێــوە گرتبــوو لێبووبــووەوە و لە پــڕدا گینگڵــێکی بدایــە دەکەوتــە خوارەوە بۆ ناو ئاوەکە.

ئەو دیسانەوە پێی بە ئاوەکەدا نا.

وای بیرکردەوە: کاتێـک بەربوومـە خـوارەوە پـێم بـە هەرە ژێرەوەی ئاوەکە دەکەوت. بە هەر حاڵ ئەگـەر مـن بمتوانیبووایـە بـە پێیـەکم بگەیشـتمایە ژێـرەوەی ئاوەکەوە. لەگەڵ ئـەوەی کـە ئـەو نەیدەویسـت, بـە هێواشی خۆی خستە خوارەوە و بە پێیەکی هەستی پـێ کرد. ئەو گوێی لە دڵی بوو بەخێرایی لێیدەدا, خێرا, لە شوێنێکدا ئەو پێیـەکی دەگەیشـتە هـەرە ژێـرەوە, بەڵام ئەو کاتە دەبوو خـۆی بـۆ قـوڵایی شـۆڕ بکاتـەوە هەتا دەمـی دەکەوێتـە ژێـر ئاوەکـەوە. بـەڵام هـەرە ژێرەوەی قوڕ بوو و پێی نقووم دەبوو. ئەمە نەدەبوو.

پیسی دەکەوتە نێوان پەنجەکانی و ئارەزووی دەکـرد گۆرەوی و پێڵاوەکانی لە پێ نەکردایەوە.

بیری کردەوە: چەقۆکە! چەقۆکە. دەستی درێژ کردە خوارەوە بۆ پشتوێنەکەی و چەقۆکەی هێنا. تەماشای نێوان بەردەکانی کرد بەڵکو شوێنێکی وا هەبێ بتوانێ چەقۆکەی پێدا بکا. چەقۆکەی بۆ ئەوە بوو وەکوو دەسکێک خۆی پێوە هەڵواسێ.
ئەوەندەی بتوانێ بە توندی چەقۆکەی لە نێوانی جووتێک بەرد دا. خێرا وەکوو بروسکە جانەوەرێکی خشۆک خۆی خشاندە پێشەوە و خۆی بزر کرد. دیسان دەترسا.

زۆر زۆر ترسا و دەسکەکەی بەردا. بەلام خۆشبەختانە خۆی ئارام کردەوە و هاتە سەرەوە و چەقۆکەی گرت. جانەوەرە خشۆکەکەی ئیتر نەبینی. هەستی بە ناخۆشی کرد کە دەیزانی ئەو جانەوەرە هەیە و بەلام ناشیبینێ.
بە نیوەبڵندییەکەوە دەپەیڤی و هەناسەی هەڵدەکێشا:

- ئەو ناتوانێ هیچم لێ بکا. ئەوان ژەهراوی نین.
کەمێک خۆی پێوە گرت. کە دەستی ڕاستی ماندوو دەبوو و هەوڵی دەدا بە دەستی چەپی خۆی بگرێ. ئەمەیان بە باشی نەدەڕۆیشت. دیسان دەستی ڕاستی دەبردەوە, بەڵام توانای ئەوەی نەبوو ماوەیەکی زۆر خۆی پێوە بگرێ.
لە دڵی خۆیدا گوتی: ئەگەر من بمتوانییایە خۆم هەڵواسییایە و بحەسێمەوە. ئەگەر تەنها بمتوانییایە بحەسێمەوە ئەوە شتێکی باش دەبوو. ئەگەر بمتوانییایە پشتوێنەکەم بە دەوری بەردێکدا هەڵواسم . ئەگەر بمتوانییایە پشتوێنەکەم بە دەوری چەقۆکەدا هەڵواسم.
دەستی درێژ کردە خوارەوە و پشتوێنەکەی کردەوە. توانای ئەوەی نەبوو بە دەستێک ڕایبکێشێ. دەبوو دەستەکەی تری لە پشتەوە درێژ بکاتە خوارەوە و پشتوێنەکە لە کونەکانی پانتۆڵە کاوبۆییەکەیەوە بێنێتە دەرەوە.

ئەو بەهۆی بەرەزووانەکەوە پشتوێنەکەی ڕاکێشا و دەستی ڕاستی لە ڕێگای گرێکەوە درێژ کرد و ڕایکێشا. لەبەر خۆگرژکردن و ماندووبوون بە توندی هەناسەی وەردەگرت و کاتێک لەگەڵ پشتوێنەکە خەریک بوو، خێرا خێرا پێی بە ئاوەکەدا دەنا. بەو شێوەیە گرێیەکی لە کۆتایی پشتوێنەکەی دا. کاتێک ئەو خەریکی ئەوە بوو چاڵاوەکە تا دەهات تاریکتر دەبوو. بە سەرسامییەوە تەماشای سەرەوەی کرد. ئەوە هەورێکی گەورە بوو کە ڕۆژەکەی داپۆشیبوو. خوارەوە تا ڕادەیەک تاریک دەبوو و هەست دەکرا کە ساردترە.

هەوڵی دەدا واز لە بیرکردنەوە بهێنێ لەوەی کە تاریکتر و ساردتر دەبێ. ئەو بە ئاگاییەوە هەوڵی دەدا گرێی سەر پشتوێنەکە بە دەسکی چەقۆکەوە قایم بکا. پاش پێنجەمین جار هەوڵدان سەردەکەوێ. ئەو کاتە هێندە ماندووە کە ڕوومەتی بەرەو لای ئەو

بەردە شێدارانە دەبا. وا هەست دەکا کە گوێی زۆر دێشێ کاتێک ئەو بەرەو بەردەکان دێ بەڵام بەسەر خۆی ناهێنێ. ڕوومەتی بەسەر ئەو بەردە لووسانەدا دەخزێ.

بە ئاگاییەوە چەقۆکە تاقی دەکاتەوە بزانێ خۆی دەگرێ. بە هێواشی خۆی شۆڕ دەکاتە خوارەوە, بەڵام دەبینێ کە پشتوێنەکە زیاد درێژە. ئەگەر پشتوێنەکەی درێژ بکردایەوە دەکەوتە ژێر ئاوەکەوە. ئەو زۆر تووڕە و بەگومان بوو کاتێک هەستی بەوە کرد و بە جۆرێک لێوەکانی خۆی گەزی کە لە دەمیدا تامی خوێنی دەدا. هەوڵی دا خۆی بڵند بکاتە سەرەوەی ئاوەکە و دەستی بسووڕێنێ, بە جۆرێک کە گرێیەکەی لای دەستی ببێتە دوو هێندە. سەردەکەوێ, بەڵام هەست دەکا کە پشتوێنەکە دەخلیسکێ و دەچێتە خوارەوە. هەوڵ دەدا بە قوڵی چەماوەوە خۆی هەڵواسێ بەڵام ناتوانێ.

دەستی لە گرێیەکە دەکاتەوە.

تێ دەگا کە دەبێ سەرلەنوێ دەست بە هەموو کارەکان بکاتەوە. ئەو بازووەکانی بە لایەکانی چاڵاوەکەوە دەگرێ و دەحەسێتەوە. بە وردی تەماشای چەقۆکە دەکا. بەو شێوەیە پشتوێنەکە دەگرێ و هەوڵ دەدا چەقۆکەی پێ هەڵبگرێ. ئەوەی بۆ دەکرێ. هەوڵ دەدا پشتی بگوازێتەوە و لە نوێوە گرێکە چاک بکاتەوە. بەلام چاڵاوەکە بچووکە و سەری لە دیوارەکە دەدا و دەبێ دیسان پێ بە ئاوەکەدا بنێتەوە. کاتێک ئەو گرێ نوێیە تەواو دەبێ دەتوانێ لەگەڵ یەکەمین هەوڵیدا دەسکی چەقۆکە بگرێ. ئەو بەوە زۆر دڵخۆش دەبێ و لێدەگەڕێ زۆر بە خێرایی بکەوێتە خوارەوە. ئەودەم چەقۆکە بەردەبێتە خوارەوە بۆ ناو ئاوەکە.

ئەو بەوە سەرسام دەبێ. سەرەتا هیچ بیر ناکاتەوە,

پاشـان تێـدەگا چـی ڕوویـداوە. دەسـت بـە گریـان دەکاتەوە. ناڵەیەکی گەورە دەکا و چڵمی دەسڕێ.

لەبەرخۆیەوە دەڵێ: بیر بکەوە ئەگەر من بخنکێم! من دەمرم! ئـەو پێشـتر وا بەئاشکرا بـیری لـە شـتی وا نەکردبۆوە بەڵام ئێستا دەیکا.

دیسان بە یارمەتیی دەستەکانی لایەکانی چاڵاوەکـە دەگـرێ و ڕاسـت چـاو لـە دیـواری دووەم دەکـا. ئێسـتا ئەوێ دیسان ڕووناکە. هەورەکەی کـە بـەری ڕۆژەکـەی گرتبـوو دوور کەوتـەوە و ئـەو ڕۆژەکـەی دەبـینی کـە لەسـەر بـەردەکانی هـەرە سـەرەوە دەبریسکایەوە. بیری لەوە کـردەوە, کـە چەنـد لـەمێژە کەوتووەتـە ئەوێ.

– لەبەرخۆیەوە دەڵێ: **من دەبێ چەقۆکە بگرم, من دەبێ چەقۆکە بگرم.**

ئەو دەیزانی دەبێ چـی بکـا. ئەوەنـدەی بتوانـێ بـە ئارامی پێی بـە ئاوەکـەدا نـا, بـەو شـێوەیە چەنـدین هەناسەی قووڵی وەرگرت.

بەو شێوەیە ئەو لێگەڕا بە هێواشی شۆڕبێتە خوارەوە بۆ ژێر ئاوەکە و بە پێی ڕاستی لە هەرە ژێرەوەی ئاوەکەوە دەستی بە گەڕان کرد. بەڵام ئەو هەر تەنها لە نیوەی چاڵاوەکەدایە کە هەست بە ژێرەوەی دەکا. ناتوانێ هەست بە نیوەکەی تری بکا. چەندین جار خۆی شۆڕ کردەوە و بۆ هەرە ژێرەوە گەڕا. ئەو لەگەڵ خۆیدا گوتی: ئەوە دەبێ لە لای تەنکاییەکەوە بێ, ئەوە دەبێ لەوێدا بێ.

لە ناکاو هەستی بە چەقۆکە کرد. نووکەکەی لە پێشدا و ڕاست بۆ خوارەوە بەربۆتەوە و لە لیتەکەدا چەقیوە. ئەو لە خۆشیانا کە شلەیەکی ساردی نۆشی ڕادەچڵەکی. بنەکەی بە دەستەکانی گرت و کۆخی. بەو شێوەیە هەوڵی دەدا بەبیری بێتەوە چەقۆکە لەکوێیە. بە ئاگاییەکی زۆر بەرزەوە بە پێی گەڕا. بەو شێوەیە ئەو بەختیار بوو کە چەقۆکەی خستە

نێوان پەنجەگەورەکەی و پەنجەکەی تری. ئەو بە پەنجەکانی توند بەستی و لاقی بڵند کرد و چەقۆکەی گرت.
هەرکە چەقۆکەی گرت ماسولکەکانی گرژ بوون. لاقەکانی بۆیەک هاتنەوە و لەبەر ئەوەی ئازارێکی ترسناکی هاتێ هاواری کرد. لاقەکانی بۆ لای پشتەوە نووشتانەوە, پەنجەکانی بۆ دەرەوە کشان و ئازارەکەی زۆر نالەبار بوو. بەوە دڵخۆش بوو کە چەقۆکە بە نێوانی دوو بەرددا بکا و سنگێکی ببێ. بەو جۆرە ئەو هەوڵی دا لاقی ڕاست بکاتەوە. وەختێکی نەبڕانەوەی پێچوو پێش ئەوەی گرژبوونەکە وازی لێ بهێنێ, بەڵام وازی لێ هێنا. ئەو بە تەواوی ماندووە و ناتوانێ لاقی بجووڵێنێ نەوەک گرژبوونەکە دەست پێ بکاتەوە.
ئەو فووی کرد و ئاخی هەڵکێشا و ئیتر بە دڵنیاییەوە دەیزانی کە دەمرێ.

له نێوان پەنجەکانیدا, هەستی بە ئازارێکی وەکوو دەرزی لێدان کرد و تێگەیی کە لە کاتی هێنانی چەقۆکەدا خۆی بڕیوە. بەڵام ئەو خۆی بەوە تێک نەدا. گرژبوونەکە زۆر خراپتر بوو.

ئەو بە هیچ شێوەیەک نەیدەتوانی بیربکاتەوە. لاقی پاش گرژبوونەکە دێشا. لە ئاوەکەدا سەیری خۆی کرد بۆ ئەوەی بزانێ هیچ خوێن دەبینێ. بەڵام ئاوەکە ڕەش بوو و کەمێک چەور و قاوەیی بوو و نەیدەزانی ئایا ئەوە خوێنە و سەر ئاوەکە کەوتووە.

پێویستە سەرلەنوێ بە چەقۆ و پشتوێنەکەوە هەوڵ بدا. دەبێ هەوڵ بدا. دەبێ هەوڵ بدا و ئەوەندەی بتوانێ بیری مردن ڕەت بکاتەوە. لەوە دەچێ بیری مردن هێزی نوێی بداتێ. ئەو شوێنێکی بینییەوە کە باوەڕی وابوو بە کەڵکی چەقۆکە دەهات. بەو شێوەیە خێرا خۆی بڵند کردەوە سەرەوە و بە هەموو تواناییەوە کە هەیبوو چەقۆکەی پێدا کرد.

هه ستی کرد که ئه و هێزه گه وره یه ی نییه , چونکه ئه و له ناو ئاوه که دابوو. چه قۆکه که مێک خوار به ره و سه ره وه گیر بوو و گرێکه ی به سه ر چه قۆکه وه ئالاند. به و شێوه یه ئه و به هێواشی خۆی شۆڕ کرده وه خواره وه. ئیتر ماسولکه گرژبوونی نه مابوو.

- ئێستا ئه و ده یتوانی به قۆڵێکی خۆی هه ڵواسێ و هه ستی به خۆشی و حه سانه وه یه ک کرد, به لام ئه و نه یده توانی سه ر و ملی بحه سێنێته وه چونکه ده موچاوی ده که وته ژێر ئاوه که وه. نێوچه وانی به پاڵ به رده که وه نا. هه ستی به فێنکی و ساردی به رده که ده کرد له پاڵ نێوچه وانیدا.

ئه و نه یده زانی چه ند له مێژه ئاوا خۆی هه ڵواسیوه. ده بێ له ئه نجامی سڕیدا به ربووبێته وه. به هاوارێکی سه یره وه به خه به ر هات و ڕوو له سه ره وه ته ماشای ده می چالاوه که ی کرد.

لەوێدا سەر و سینگی قەلەباچکەیەکی بینی کە لە کەناری چاڵاوەکە هەڵنیشتبوو. قەلەباچکەکە سەری دەلەقاند و ڕادەوەشاند. سەری بە خواری نابووە سەر بەردێک و دەیڕوانییە خوارەوەی چاڵاوەکە و هێنریکیش دەیتوانی بریقەی چاوێکی ببینێ.

هێنریک بە گومانەوە تەماشای دەکرد.

- بە قەلەباچکەکەی دەگوت: ئەوە قەلەباچکە یارمەتیم بدە! قەلەباچکەی میهرەبان یارمەتیم بدە! بفڕە بۆ ماڵ و بۆ ئەوانەی ماڵ بگێڕەوە کە من لێرە کەوتووم, لە کاتێکدا کە فرمێسکەکانی بەخوڕ دەڕژانە خوارەوە بۆ سەر ڕوومەتەکانی. میهرەبان میهرەبان میهرەبان قەلەباچکە.

قەلەباچکەکە بازێکی بچووکی دا و خۆی سووڕاندەوە. ئەو ئیدی دەیتوانی تەنێ پاشەڵی ببینێ, کە ڕەش دەبینرا و بەرەو ئاسمان بوو. ئاسمان خاکی بوو و تاریک بوو و پاشەڵی قەلەباچکەکە لە شێوەی

دەسکی کەوچکێکدا دیاربوو. بەو شێوەیە بە قیژەیەکەوە کە بە ڕوونی تا خوارەوە بۆ لای ئەو دەبیسترا قەلەباچکەکە بە ڕێی خۆیدا فڕی.

پشتوێنەکەی بە دەوری مەچەکی دەستیدا توند و شەتەک درابوو. دەستی بە تەواوی سپی دەچووەوە. لە دڵی خۆیدا گوتی: ئەمە لەبەر ئەوەیە من دەستم بەرز ڕاگرتووە. بیر بکەوە ئەگەر خوێن بۆ ناو پەنجەکان نەڕوا. بیر بکەوە ئەگەر دەست بمرێ و دوایە بەرەو خوار قۆڵیش دەمرێ. دوایەش شانەکان و مل و... دەمرن.

هەوڵی دا ڕاکێشانی پشتوێنەکە سووکتر بکا بەوەی کەوا دەستی بەرزتر ڕابگرێ بەبێ ئەوەی هەڵیبواسێ. بەڵام زۆر ماندوو بوو و دیسان هەڵیواسییەوە. چۆن دەگونجێ با وابێ.

دەبێ خەوی لێ کەوتبێ یان بوورابێتەوە.
لە ملیدا هەستی بە شتێکی سەیر دەکرد. پێوەدانی بچووک بچووک.
بە ئاگاییەوە سەری بەرز کردەوە و تەماشای سەرەوەی کرد. ئاسمان هەوراوی بوو و بارانیش دایدەدا.
لەبەرخۆیەوە گوتی: باران لە من دەدا و منیش لە چاڵاوێکدا کەوتووم. باران دەبارێ و منیش لە چاڵاوێکدا کەوتووم و دەبێ بمرم. توانای ئەوەی نەبوو تەنانەت بشگرێ. دەستەکانی هەستیان نەمابوون و دڵنیاش نەبوو لەوەی کە ئایا دەتوانێ هەست بە پێیەکانی بکا. نەیدەوێرا بیر لەوە بکاتەوە کە پێیەکانی هەست ناکەن.
باران بەخوڕتر دەباری و دڵۆپەبارانەکانیش کە بەر ملی دەکەوتن گەرم بوون. ئاوی بارانەکە زۆر گەرمتر بوو لە ئاوی ناو چاڵاوەکە. دەموچاوی بۆ لای سەرەوە سووڕاندەوە و دڵۆپەباران لە چاوی دا. بە زەقی و

ڕاســـت تەماشـــای ســـەرەوەی دەکـــرد و کاتێـــک دڵۆپەبارانەکان لە چاویان دەدا, چاوی نەدەقووچاند. بـە چـاوی زەقـەوە تەماشـای سـەرەوەی دەکـرد و لێوەکـانی لەسـەرخۆ دەجووڵانـد بـەبێ ئـەوەی شـتێک بڵێ.

هەروەک چۆن بارانەکە بـەخێرایی دابـاری, هـەر بـەو شێوەیەش لێی کردەوە. ڕۆژ بەدەردەکـەوێ و ئـەودەم بەشێکی تری چاڵاوەکە ڕۆشن دەکاتەوە. لەگەڵ خۆیدا دەیگـوت: ئەمـە دەبـێ چەنـدین کـاتژمێری پێچووبـێ. ئەمە دەبێ چەنـدین کـاتژمێری پێچووبـێ. لەبـەر چـی کەسێک نایێ. ئۆهههه.

وا هەستی دەکرد کـە دەیـەوێ بخـەوێ بـەڵام پێیشـی وابـوو کـە خـەوتن بـۆ ئـەو بـاش نییـە. هەوڵـی دا پەنجـەکانی پێـی بجووڵـێنێ. هەسـتی پێیـان دەکـرد بەڵام وا هەستی دەکرد کە ئەوان چەنـدین مەتر درێـژ بـووبن. بـە هـەموو قورسـاییی خۆیـەوە خـۆی بـە

پشـــتوێنەکەدا هەڵواســی, توانـــای ئـــەوەی نـــەبوو تەنانەت گوێ بەوەش بدا ئەگەر چەقۆکە ببێتەوە. هیچ مەسەلەیەک نییە. وەک ئەوە وایە کە ئـارەزووی بۆ ژیان بێ و بڕوا. لە کاتێکدا ئەو بـیری لـە چەقۆکـە دەکردەوە لە لایەکی تریشـەوە پێـی وابـوو کـە ئـەوە مەسەلەیەکی گرنگ نییە. هەموو شتێک خەیاڵی بـووە. لەوانەیـە ئـەو هـەر لـە چاڵاویشـدا نـەبێ. بـەڵام بەداخەوە ئەو لە قوڵاییی چاڵاوێکدایە و بەو داخەوە دەمرێ و تەمەنیش تەنها سێزدە ساڵە.

خەریکە بیر لەوە بکاتەوە چەقۆکە لێبکاتەوە. ئەو چەقۆکەی بۆ ئەوە دەویست کە نـاوی خـۆی **هێ ئو** – هێنریـک ئولسسـۆن – لەسـەر یـەکێک لـە بـەردەکان هەڵکۆڵێ. پێش ئەوەی بمرێ دەبێ **هـێ**- **ئـو**- و خاچێک هەڵکۆڵێ. **هێ**- یەک و **ئو**-یەک و هـەروەها خاچێک و ڕێکەوتیش. هەڵبەتە ئەگەر توانای هەبێ.

- له دڵی خۆیدا دەیگوت: دایک و باوکی خۆشەویست، دایکی خۆشەویست، باوکی خۆشەویست.

بیر بکەنەوە ئەگەر ئێوە پێتان بزانیایە. هەروەها براکەم و یۆن. هەموو شتێک زۆر خەماوین. ئەو نەیدەوێرا بیربکاتەوە. هەوڵی دا بە نینۆکی هێ- ئو- بکێشێ، بەڵام هەر تەنها کەمێک خەتۆکەی لەسەر بەردەکە داتاشی. سێوەکان بە قورسی بە تەنیشتی ئەودا دەهاتن و دەچوون. ئەو یەکێکیانی گرت بۆ ئەوەی خۆی پێوە خەریک بکا. سێوێکی ساغ و ڕەق کە دەستی بە دەوردا بگرێ.

سێوەکەی بۆ لای لێوەکانی برد و لێی بەربووەوە. سێوەکە هێندێک ژێرئاو کەوت و پاشان هاتەوە سەرەوە.

دیسان لە حاڵەتی سڕبووندابوو. وەکوو خەونێک. لە خەونەکەدا گوێی لە دەنگێکی بەرز بوو. نەیدەویست بەخەبەر بێ، بەڵام دەنگەکە بەهێزتر دەبوو.

فیکه یه ک دێ. فیکه یه ک!
که سێک دێ! ئه و په له ده کا.

ئه وه نـده ی هێـزی تێـدابوو هـاواری کـرد: یارمـه تی! هه وڵی دا فیکه لێبدا به ڵام بینیی که له بیری نه ماوه. ئه و به په رۆش بوو و ده له رزی. ده بێ ئه وه که سێک بێ. ئه و به ڕوونی گوێی لـه ده نگه کـه بـوو. خـۆش ده بـوو ئه گـه ر ئـه وان گوێیـان لـه و بووایـه. هـاللۆ ئـه و بـه شێوه یه ک هاواری کرد که قوڕگی سووتایه وه. یارمه تی. لێێێێێره!!! ئه و له خۆشی و شادیدا خه ریک بوو دێوانه بێ. که ته ماشای سه ره وه ی کرد ده موچاوی براکه ی بینی که سه یری خواره وه ی ده کرد بۆ ناو چاڵاوه که. پاشـان ئـه و پرچـه پـه رت و بڵاوه کـه ی یـۆن و چـاوه گه ڕیده کانیی بینی.

- براکـه ی بـانگی کـرد: ڕیککێـی شـه یتان, بڕوانـه ده ره وه! ئێمه یارمه تیت ده ده یـن! بڕوانـه ده ره وه,

ڕیککێ بڕوانە دەرەوە! بەڵێن بدە! دەنگی ئەو بەرزتر دەڕۆیشت. غار دە و تەماشا کە بەڵکو بتوانی گوریسێک لە خانووەکە ببینییەوە, هاوار بۆ یۆن دەکا, یۆنیش یەکسەر بزر دەبێ. تەماشای هەموو لایەک بکە! هەروەها دەرەوەی خانووەکەش!

– تۆ براپچکۆلەکەم, دەیبینی ئەمە دەبێ تەرتیب بێ. ئەمە بە هیچ شێوەیەک مەترسی نییە. چی هیچ مەترسی نییە؟

هێنریک تەنها سەری دەلەقێنێ. ناتوانێ وەڵام بداتەوە. ئەو تەنها ڕاست سەیری ناو چاوی براکەی دەکا. پاشان ئەو سەر دەجووڵێنێ بەڵام ناتوانێ زەردەخەنەش بکا.

– یۆن هەناسەیەک هەڵدەکێشێ: تەنها ئەمە هەیە بەڵام زۆر درێژە. ئێمە لەوانەیە پێڕا بگەین بیرپێسین.

– براکەی دەڵێ: ئێمە دەبێ ئەم پەتە چەندجارێک دووقەد بکەینەوە, وەکوو ئەوەی بیخەینەوە سەریەک. ئەوەش هەر وەختێکی کەمی پێدەچێ.

تۆ یەکسەر دەگەیتە سەرەوە.

- ئەم گرێیە بخەرە سەر سەرت. پاشانیش دەبێ قۆڵەکانت بخەیتە نێوانیانەوە. دەتوانی ئاوها بکەی؟ ئەو بە هێواشی پەتەکە لەگەڵ ئەو گرێ سووڕاوەیە دەخاتە خوارەوە. ڕووەو یۆن بانگ دەکا و دەڵێ: تەختەدارێک بهێنە. من پێویستە بە خواری لەسەر ئێرەی دابنێم تاکو ئەو تەختەدارە کۆنانە نەشکێن.
هێنریک دڵخۆش دەبێ بەوەی گرێکە بخاتە سەر سەری. بەو شێوەیە ئەو پەتەکە دەخاتە سەر قۆڵێکی, کەمێک ڕایدەکێشێ تاکو پشتوێنەکە لە چەقۆکە بکاتەوە, بەو شێوەیە قۆڵەکەی تری دەبا. هەستی دەکرد کە پەتەکە لەسەر سینگی شەتەک دەبێ و هەستی دەکرد چۆن هێواش هێواش ئەو بەرز دەکرێتەوە. تێدەگەیشت کە ئەو قورسە و هەوڵی

دەدا یارمەتیی براکەی بدا بەوەی کە پێیەکانی لە لایەکانی چاڵاوەکە گیربکا.
لە کۆتاییدا گەیشتە سەرەوە. بە دەستەکانی تەختەدارەکەی گرت, بە سەرسامییەوە گرتی. بەو شێوەیە هەستی دەکرد ئەوان چۆن بە ڕۆخەکەدا ڕایدەکێشن. هەستی دەکرد چۆن پانتۆڵەکەی دەخزێتە خوارەوە لە کاتێکدا ئەو پشتوێنی نییە. هەروەکوو لە خەونێکدا بێ وای هەست دەکرد کە ڕۆژەکە پشتی گەرم دەکاتەوە.

ئەو خرایە سەر پشت. براکەی داینیشاند و باوەشی پێدا کرد. هەردووکیان بە شێوەیەک دەگریان کە لەگەڵیدا دەلەرزین.
- برابچکۆلە شەیتانەکە! تۆ برابچکۆلەکەم! چ بەختێک بوو ها. تۆ نزیکەی سێ کاتژمێرە لێرە کەوتووی ها؟

هێنریک توانای وەڵامدانەوەی نەبوو. ئەو ماندووبوو و بە دەوری ملی براکەیەوەبوو.

- خۆشبەختانە یوننێ دووربینەکەی خۆی پێبوو. تێ دەگەی ئەوە ئەو بوو کە تۆی بینی. تۆ، تێدەگەی. من زۆر لە تۆ تووڕە بووم لەبەر ئەوەی تۆ موتۆڕپاسکیلەکەت ڕفاند. ئێمە باوەڕمان وابوو کە تۆ بۆ کاتی نان خواردن دێیتەوە... بەڵام ئێمە دوایە دەئاخڤین. ئێستا دەچینەوە ماڵ.

براکەی هەڵیساندە پێوە، ژێر قۆڵەکانی گرت و چاوەکانی ماچ کرد. — براکەم! تۆ براکەم! چەند جوان پێکهات. تۆ! یوننێ موتۆڕپاسکیلەکە بێنە. تۆ براکەم! دەتوانی لە پشتەوە دابنیشی؟ دەتوانی لە پشتەوە دابنیشی ئەگەر من بە هێواشی لێبخوڕم و یوننێ پشتیوانیت بکا؟

ئەمەیان دەتوانی؟ برا بچکۆلەکەم، ئەمەیان دەتوانی؟

- هێنریک پستەیەکی کرد: دروست, دروست. پێک دێ.

ئەوان بە هێواشی بەرەو ماڵ لێیانخوڕی. هێنریک سەری بە پشتی براکەیەوە نابوو. کەمێک ئاو و بەڵغەمی هەڵهێنایەوە. هەستی بەو گەرمییە دەکرد کە لە قەمسەڵەکەی براکەیەوە دەهات. ئەوە وەکوو شەپۆلێکی گەورەی گەرما هەستی پێدەکرد.

لە تەنیشتەوە یۆن غاری دەدا و پشتی ئەوی گرتبوو. تەنانەت ماسولکە گرژبوونیشی نەمابوو. بە هێواشی دەستی بە گریان کرد. بەو شێوەیە تەماشای ئەملا و ئەولای دەکرد و دەموچاوی ترساوی یۆنی دەبینی. ئەو هێندەی بتوانێ بە توندی قۆڵەکانی بە تەنگەی براکەیدا دەدا و باوەش لەسەر باوەشی پێدا دەکرد.

- پستەیەکی کرد: دووربینەکە شتێکی سەیر بوو یۆن.

- یۆن گوتی: بەڵێ وایە و بە سووکی لە پشتی دا. ئەوە شتێکی باش بوو. ئەو بە هێواشییەوە پرچی

برایەکەی پەرت و بڵاو دەکرد. بەخت بوو ها؟ من بە جوانی موتۆڕپاسکیلەکەم بینی لەکوێ وستابوو. پاشان ئێمە هاتینە ئێرە. ئێمە دەتوانین هەر نیووەختە و دووربینەکە لای یەکێکمان بێ. دەتەوێ ئاوهابێ.
هێنریک سەرێکی لەقاند. ڕۆژەکە لەناو چاوی دەدا. لاقەکانی بۆ ئەوەی لە پشتەوەی موتۆڕپاسکیلەکە دابنیشێ درێژن.

نەیدەوێرا لاقی زۆر بۆ لای پشتەوە بنوشتێنێتەوە نەوەک گرژبوونی تووش ببێ. لاقی بۆ لای پێشەوە ڕاگرت و تەماشای پێی ڕاستی کرد. لە برینی نێوان پەنجەکانی دڵۆپە خوێن دەهات. خوێنی زۆر لێ دەهات. جارجارە دڵۆپەکان دەکەوتنە سەر چەوەکە.

لە پشتی براکەی دا.
- ئەوە چییە؟

- دەزانی. مـــن چەقۆکـــەم لـــە چاڵاوەکـــەدا لـەبیرکردووە. چەقۆکـە و پشـتوێنەکە. ئـەوە ئـەوان بوون کە منیان ڕزگار کرد.

براکەی قۆڵی چەپی لـە ملـی ئـەو دەدا بـەبێ ئـەوەی واز لە لێخوڕین بێنێ. ئەو نیوەلایـەک خـۆی وەرگێـڕا و گوتی:

- براکـەم! بـەیانی مـن پـەتێکی قـایم لەگـەڵ خـۆم دەبەم و لێدەخوڕم بۆ ئـەوێ. بـەو شێوەیە لـە دەوری تەختەدارەکەی دەبەستم و ئاوا خۆم شۆڕدەکەمە خوارەوە. پاشان چەقۆکە و هەروەها پشتوێنەکەش بۆ تۆ دەهێنم. ئەو کاتە تۆ دەتـوانی بیدەیتـە منداڵـێکی بچـووک! ئـەوە ئاشـکرایە کـە تـۆ دەبیتـە خـاوەنی چەقۆکە و پشتوێنەکە. ئەوە ئاشکرایە.

ئینگڤێ بێرگێر Yngve Berger

ئینگڤێ بێرگێر لە ماوەی چەندین ساڵدا, لە خوێندنگەی نیککێلڤیک Nyckelviksskolan لە لیدینگۆ لە ستۆکهۆڵم, کە یەکێکە لە خوێندنگە چاکەکانی وڵات وەکوو مامۆستا بۆ نیگارکێشی و پیشەی دەستی کاری کردووە. ئەو خوێندکارانەی کە ئەو مامۆستایان بووە, بۆ منیان گێڕایەوە کە ئەو فێرکارێکی زۆر زۆر بە مەزەندە بووە و بە هۆشیارییەکی گەورەوە خوێندکارەکانی بۆ لای خۆی ڕاکێشاوە و لە هەمان کاتدا سەرنجی لایەنی داهێنەرانەی ئەوانی ڕاکێشاوە. بە هۆی ئەو جۆرە سەرچاوانەوە مرۆڤ بە پلەی یەکەم زانیاریی لەسەر ئینگڤێ بێرگێر دەست دەکەوێ.

دەربارەی ئەو زۆر نووسراو نییە و ئەو خۆی زانیاریی لەسەر کەسایەتیی خۆی بڵاونەکردۆتەوە. بێرگێر لە 1934 لەدایک بووە و زیوناسی, فۆرم بەخش و نەخشەکێشیی پیشەسازی خوێندووە. لە کۆتاییی 1970-کاندا, دەستی بە نووسین کردووە. کتێبەکانی: *"کوڕە وکچە لە دوکانی شووشەکەدا"*, *"پاڵدانەوە لە پەنادا"*, *"دووربین"* و *"بەندەری تەنگانە"*, نموونەی بریکاری باش بوونە بۆ 1970-کانی وێژەی لاوان. کێشەی جۆراوجۆری کۆمەڵگا لە ژیانی تایبەتیی لاواندا لە کتێبەکانیدا خۆدەنوێنن و لە گوزارەکردنیاندا هاوسەنگن.

بێرگێر شێوازێکی تایبەتیی هەیە بۆ نووسین وەکوو دەڵێن ئەو کتێبانەی بۆ لاوان سانا دەخوێندرێنەوە کە لەوانەیە ئەوەی ئەوان بە پلەی یەکەم بایەخی پێدەدەن خوێندنەوە نەبێ. بە یارمەتیی کتێبەکانی بێرگێر زۆر لە مامۆستاکان لە دەوروبەری 1980 خۆشبەختانە توانییان سەرنجی لاوە

بەگومانەکان ڕابکێشن بۆ سەر ڕێگای خوێندنەوە. ئێستا پاش بیست ساڵی تەواو زۆر لە کتێبەکانی ئەوکات لەکاردا نین, بەڵام *دووربینەکەی* ئینگڤێ بێرگێر لە کاردایە و تەنانەت زۆر لە کتێبەکانی تری ئەو بە نیشانەیەکی بەهایی ئێستاش باویان هەیە. هەروەها ئینگڤێ بێرگێر دەقی بۆ تیڤی- سێریاڵی Trollkarlens pojke نووسیوە و پڕۆگرامی موسیکیی لە ڕادیۆ بۆ منداڵان داناوە. 1996 کتێبی گەورەساڵانی *چیرۆکی هاننا* Baerättelsen om Hannaی دەرچوو, کە لە نووسراوە زۆرترین نایابەکانی نووسەرە. ئەو چیرۆکە باس کردنە لە خۆشەویستیی ژنێکی پیر بۆ پیاوێکی یەجگار لاو و لێرەدا بێرگێر ئەزموونی خۆی لەسەر هەمان لایەنی دەروونناسی دڵنیاییی پێکەوەبوون پێشان دەدا کە لە کتێبی لاواندا هەیە. لە هەموو مرۆڤێکدا هەمان تاسە بۆ ملکایەتی, ئەڤینداری و بەڵگەدانە دەستەوە هەیە بەبێ لەبەرچاوگرتنی تەمەن, ڕەگەز و ڕوواڵەت.

مرۆڤایەتی بەگشتی قەرزاری ئینگڤێ بێرگێری نووسەرە و, کتێبەکانی ئەو بۆ چەندین زمانی باکووری, ئەڵمانی و هۆڵەندی وەرگێڕدراون.

یان هانسسۆن

ئەو کتێبانەی ئینگڤێ بێرگێر نووسیویەتی:

- پرسیاری ئەوانە لە کتێبفرۆشی, خوێندنگە - یاخود کتێبخانەکانی گەل بکە.

Pojken och flickan i glasskiosken 1977, Ligga i lä 1978, Kikaren 1978, Nödhamn 1979, Förändringen 1979, Distans 1980, Mötet 1980, Skammen 1981, Hördu Herbert! 1981, Berättelsen om Hanna 1996.